

Obsah modulů a doporučená literatura pro přijímací zkoušky na zkrácenou formu vzdělávání obor vzdělání Diplomovaná všeobecná sestra 53-41-N/1.

Anatomie a fyziologie

Obsah modulu:

- Stavba buňky, fyziologie buňky, funkční morfologie tkání.
- Roviny, osy, základní směry pro orientaci na lidském těle.
- Stavba, spojení kostí, skelet.
- Stavba příčně pruhovaného svalu, přehled svalových skupin.
- Fyziologie svalové tkáně.
- Anatomie srdce, přehled artérií, vén a kapilárního systému.
- Fyziologie srdce a krevního oběhu.
- Krev, složení krve, krevní skupiny, krvetvorba, fyziologie krve.
- Lymfatický systém, fyziologie lymfatického systému.
- Imunitní systém, fyziologie imunitního systému.
- Anatomie dýchacího ústrojí.
- Fyziologie dýchacího ústrojí, fyziologie dýchání.
- Anatomie trávicího ústrojí, topografické poměry v dutině břišní, žlázy s vnější sekrecí.
- Fyziologie trávicího systému, fyziologie trávení a vstřebávání.
- Anatomie a fyziologie močového ústrojí, pohlavní ústrojí muže.
- Fyziologie ledvin, acidobazická rovnováha tělesných tekutin.
- Anatomie pohlavního ústrojí ženy, topografické poměry v malé pánvi.
- Fyziologie pohlavního ústrojí ženy.
- Oplození, vývoj embrya a plodu, placenta, fyziologie těhotenství.
- Anatomie a fyziologie kůže.
- Anatomie velkých žláz s vnitřní sekrecí, hormonální regulace organismu.
- Termoregulace.

Doporučená literatura:

1. ČIHÁK, R., *Anatomie 1*. Praha: Grada, třetí upravené a doplněné vydání, 2011. ISBN 978-80-247-3817-8.
2. ČIHÁK, R., *Anatomie 2*. Praha: Grada, třetí upravené a doplněné vydání, 2013. ISBN 978-80-247-4788-0.
3. ČIHÁK, R. *Anatomie 3*. třetí upravené. a doplněné vydání, Praha: Grada Publishing, a.s., 2016. ISBN 978-80247-5636-3.
4. DYLEVSKÝ, I. *Somatologie: pro předmět Základy anatomie a fyziologie člověka*. Praha: Grada Publishing 2019. ISBN 978-80-271-2111-3.

Základy biofyziky

Obsah modulu:

- Molekulová biofyzika – struktur a vlastnosti molekul a jejich souborů, molekulové vlastnosti látek.
- Účinky fyzikálních faktorů na lidský organismus – gravitační vlivy, klimatické vlivy, vliv podtlaku a přetlaku.
- Biomechanika pohybového systému.
- Biofyzika krevního oběhu.
- Biomechanika dýchání.
- Biofyzika smyslového vnímání, dioptrický systém oka, sluchový orgán a jeho funkce.
- Elektrické vlastnosti tkání – akční potenciál, jeho vznik a šíření, akční potenciály, srdeční, mozkové, svalové, léčebné využití elektrického proudu.
- Termometrie – tělesná teplota a její regulace, termometrie, teploměry.
- Fyzikální základy radiologických vyšetřovacích a léčebných metod – druhy a zdroje ionizujícího záření, biologické účinky záření, radiologické diagnostické a léčebné metody.
- Radiační ochrana obyvatelstva.
- Využití odstředivé síly ve zdravotnictví – odstředivky (centrifugy).
- Sterilizace – fyzikální postupy, chemické postupy.
- Destilace, termostat.
- Čočky a korekce vad oka.
- Účinky fyzikálních faktorů na lidský organismus.
- Biofyzika smyslového vnímání.
- Termometrie.

Doporučená literatura:

1. HRAZDÍRA, I., MORNSTEIN, V., ŠKORPÍKOVÁ, J., *Základy biofyziky a zdravotnické techniky*. Brno: Neptun, 2006. ISBN 80-86850-01-3.
  2. MORSTEIN, V. a kol. *Lékařská fyzika a biofyzika*. Brno: MU Brno, 2018. 339 s. ISBN 978-80-210-8984-6.
  3. NAVRÁTIL, L., ROSINA, J. aj. *Medicínská biofyzika*. Praha: 2., zcela přepracované a doplněné vydání, Grada Publishing, 2019 ISBN 978-80-271-0209-9
  4. ROSINA, J. a kol., *Biofyzika-Pro zdravotnické a biomedicínské obory*. Praha: Grada, 2013, ISBN 978-80-247-4237-3.
  5. ROSINA, Jozef. *Základy lékařské biofyziky: pro studenty lékařských fakult*. Praha: Grada Publishing, 2022. ISBN 978-80-271-2574-6.
- Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využití jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, v platném znění a související prováděcí předpisy

Základy biochemie

Obsah modulu:

- Biochemie a klinická biochemie, diagnostický a terapeutický význam, biologický materiál.
- Aminokyseliny a bílkoviny – stavba, funkce, laboratorní stanovení.
- Sacharidy – dělení, stavba, funkce metabolismus, laboratorní stanovení.
- Lipidy – dělení, stavba, funkce metabolismus, laboratorní stanovení.
- Voda, ionty, acidobazická rovnováha, metody stanovení, interpretace.
- Enzymy – dělení, funkce.
- Hormony – dělení, funkce.
- Preanalytická fáze laboratorních vyšetření, biorytmy.
- Fyziologické meze základních biochemických parametrů, interpretace patologických výsledků.
- Speciální biochemická vyšetření – funkční testy, POCT.
- Základní metody biochemických vyšetření.
- Interpretace výsledků biochemické analýzy v praxi.
- Biochemie vybraných skupin přírodních látek.

Doporučená literatura:

1. RACEK, Jaroslav a Daniel RAJDL. *Klinická biochemie*. Třetí, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Galén, [2021]. ISBN 978-80-7492-545-0.
2. PAULOVÁ, Hana. *Biochemie pro nelékařské zdravotnické obory*. Brno: Masarykova univerzita, 2021. ISBN 978-80-210-9858-9.
3. ČERMÁKOVÁ, M., ŠTĚPÁNOVÁ, N., *Klinická biochemie*. I. díl. Brno: NCONZO, 2010. ISBN 978-80-7013-515-0.
4. KOLMAN, J. Barevný Atlas Biochemie, Praha: Grada.2012.ISBN 978-80-247- 2977

Zobrazovací metody a radiační ochrana

Obsah modulu:

- Radiologie jako medicínský obor.
- Biologické účinky ionizujícího záření, první pomoc, možnosti a principy radiační ochrany.
- Základy fyziky ionizujícího záření, vlastnosti RTG záření, tvorba RTG obrazu.
- Přístroje klasické rentgenologie.
- Kontrastní látky, angiologická vyšetření, intervence, příprava pacienta/klienta.
- Principy a indikace vyšetření počítačovou tomografií (metody- rekonstrukce obrazu 2D, 3D, příprava pacienta).
- Principy ultrasonografických vyšetření a jejich aplikace, příprava pacienta/klienta.
- Principy a indikace vyšetření magnetickou rezonancí, příprava pacienta/klienta .
- Radionuklidová diagnostika.
- Radioterapie- principy, přístrojová technika, ozařovací technika u jednotlivých typů nádorů.
- Osteodenzitometrie.
- Dokumentace vedená na pracovištích se zdrojem ionizujícího záření.
- Ochrana zdraví obyvatelstva při úniku radioaktivních látek (radiační ochrana).

Doporučená literatura:

1. FERDA, J., MÍRKA, H., BAXA, J., a kol. *Základy zobrazovacích metod*. Praha: Galén, 2015. ISBN 978-80-7492-164-3.
2. SEIDL, Z., BURGETOVÁ, A, HOFFMANNOVÁ E, a kol. *Radiologie pro studium i praxi*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4108-6.
3. SÚKUPOVÁ, L. *Radiační ochrana při rentgenových výkonech - to nejdůležitější pro praxi*. 1. vyd. Praha: Grada, 2018. ISBN 978-80-271-0709-4.
4. Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využití jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, v platném znění a související prováděcí předpisy.
5. Zákon č. 263/2016 Sb., atomový zákon.

Ošetrovatelské postupy

Obsah modulu:

- Péče o prostředí pacienta/klienta, ošetrovací jednotka a její vybavení, klasifikace základních ošetrovacích jednotek.
- Obvazový materiál a obvazová technika.
- Péče o nemocniční lůžko, pomocná zařízení lůžka.
- Vyšetřovací a léčebné polohy, mobilita pacienta.
- Prevence nozokomiálních nákaz, bariérový systém ošetrovatelské péče, dezinfekce, sterilizace.
- Zdravotnické prostředky, rozdělení, druhy.
- Koncept bazální stimulace- jeho praktická aplikace při uspokojování základních potřeb pacientů.
- Péče o hygienu dětí a dospělých.
- Ošetření klienta s proleženinami, opruzeninami, prevence.
- Sledování fyziologických funkcí
- Péče o výživu dětí a dospělých.
- Péče o vyprazdňování moče a stolice u dětí a dospělých.
- Perorální aplikace léků.
- Místní aplikace léků.
- Oxygenoterapie.
- Parenterální aplikace léků.
- Infuzní terapie.
- Transfuze.
- Odběr biologického materiálu.
- Chirurgické ošetrovatelské postupy.
- Péče o rány, management ošetrování ran.
- Péče o klienta se stomií, management ošetrování stomií.
- Příjem, překlad, propuštění nemocného.
- Vizita.
- Péče o umírající a péče o tělo zemřelého.

Doporučená literatura:

1. KAPOUNOVÁ, G. Ošetrovatelství v intenzivní péči. Vyd. 2. Praha: Grada, 2020, Sestra. ISBN 978-80-271-0130-6.
2. NANDA, International, HERDMAN, T. Heather a Shigemi KAMITSURU, ed. Ošetrovatel-ské diagnózy: Definice a klasifikace 2018-2020. Praha: Grada, 2020. ISBN 978-80-271-0710-0.
3. VYTEJČKOVÁ, R., SEDLÁŘOVÁ, P., WIRTHOVÁ, V. Ošetrovatelské postupy v péči o nemocné I. Praha: Grada Publishing.2011. ISBN 978-80-247-3419-4.
4. VYTEJČKOVÁ, R., SEDLÁŘOVÁ, P., WIRTHOVÁ, V., Ošetrovatelské postupy v péči o nemocné II. Praha: Grada Publishing.2011. ISBN 978-80-247-3420-0.
5. VYTEJČKOVÁ, R., SEDLÁŘOVÁ, P., WIRTHOVÁ, V. Ošetrovatelské postupy v péči o nemocné III. Praha: Grada Publishing.2011. ISBN 978-80-247-3421-7.

6. KOLEKTIV AUTORŮ. Prevence a léčba dekubitů: stručná příručka – zkrácená verze doporučení. vydání: první. Brno: NCONZO, 2020. ISBN 978-80-7013-606-5.
7. POKORNÁ, A a kol. Ošetrovatelské postupy založené na důkazech. 2., doplněné a přepracované vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2019. ISBN 978-80-210-9297-6.
8. Zákon č. 123 / 2003 Sb., o zdravotnických prostředcích, v platném znění včetně prováděcích předpisů.
9. Vyhláška č. 306/2012 Sb. Vyhláška o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče v platném znění
10. WAGNER, Uwe. Polohování v péči o nemocné. 1. vyd. Praha: Grada, 2019. ISBN 978-80-271-2053-6.
11. RIEDLOVÁ, Karolína. Bazální stimulace® pro ošetřující, terapeutky, logopedy a speciální pedagogy: praktická příručka pro pracující v sociálních službách, dlouhodobé péči a ve speciálních školách. 2. vydání. Tábor: Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR, 2018. ISBN 978-80-907053-1-9.

Etika v ošetrovatelství

Obsah modulu:

Etika jako vědní obor:

- základní pojmy, význam;
- etika v ošetrovatelské praxi;
- etické principy ve zdravotnictví.

Etické kodexy a normy v práci sestry:

- Etické normy v ošetrovatelském povolání;
- Etický kodex sester;
- specifická práva podle věku pacientů a specifických ošetrovatelských oblastí.

Právní normy v etice:

- Evropská charta práv a svobod;
- Úmluva o lidských právech a biomedicině;
- práva pacientů – obecně.

Aktuální etické problémy v ošetrovatelském povolání:

- thanatologie, práva umírajícího a jeho rodiny, eutanázie;
- transplantologie a zákonná úprava v ČR;
- asistovaná reprodukce, interrupce, sterilizace;
- problematika obětí domácího násilí, právní úprava platná v ČR;
- etika manželství, rodiny, registrované partnerství;
- etika znevýhodněných.

Doporučená literatura:

1. HAŠKOVCOVÁ, H. *Lékařská etika*. Praha: Galen, 2015. ISBN 978-80-7492-204-6.
2. KUTNOHORSKÁ, J. *Etika v ošetrovatelství*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-2069-2.
3. MUNZAROVÁ, M. *Zdravotnická etika od A do Z*. Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-1024-2.
4. MUNZAROVÁ, M. *Eutanazie, nebo paliativní péče*. Praha: Grada, 2005.
5. PTÁČEK, R., BARTŮNĚK P. *Etické problémy medicíny na prahu 21. století*. Praha: Grada 2014, ISBN 978-80-247-5471-0.

Ošetrovatelství

Obsah modulu:

- Historie medicíny a ošetrovatelství.
- Historie vzdělávání sester.
- Sesterské organizace, historie, současnost.
- Charakteristika ošetrovatelství jako vědní disciplíny, její filozofie, para a metaparadigma ošetrovatelství.
- Cíle a trendy ve vývoji, obory.
- Formy a metody ošetrovatelské péče.
- Role sestry a její postavení v multidisciplinárním týmu.
- Ošetrovatelské teorie a modely a jejich aplikace v ošetrovatelském procesu a v praxi.
- Ošetrovatelská dokumentace dle jednotlivých modelů.
- Mezinárodní aktivity směřující k transformaci zdravotnictví a ošetrovatelské péče.
- Regulační a registrační systém.
- Profesní vzdělávání a kompetence zdravotnických pracovníků nelékařské profese.

Doporučená literatura:

1. PODRAZILOVÁ, Petra, Martin KRAUSE, Lenka ĎURÁČOVÁ a Tereza KUČEROVÁ. *Teorie ošetrovatelství: (skripta pro bakalářské studijní obory)*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2016. ISBN 978-80-7494-297-6.
2. SVĚŘÁKOVÁ, Marcela. *Nursing Now - osobnosti, které se zasloužily o rozvoj ošetrovatelství v ČR*. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotních oborů, [2022]. ISBN 978-80-7013-613-3.
3. ŠEDOVI, Lenka. *Vybrané kapitoly z ošetrovatelství: (pro obor Zdravotně-sociální péče)*. České Budějovice: Zdravotně sociální fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2020. ISBN 978-80-7394-822-1.
4. JAROŠOVÁ, Darja. *Ošetrovatelské teorie a modely: studijní opora*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2013. ISBN 978-80-7464-214-2.
5. KUTNOHORSKÁ, J. *Historie ošetrovatelství*. Praha: Grada, 2010, 1.vyd. ISBN 978-80-247-3224-4
6. NANDA, International, HERDMAN, T. Heather a Shigemi KAMITSURU, ed. *Ošetrovatel-ské diagnózy: Definice a klasifikace 2018-2020*. Praha: Grada, 2020. ISBN 978-80-271-0710-0.
7. PAVLÍKOVÁ, S. *Modely ošetrovatelství v kostce*. Praha: Grada, 2006, 1.vyd. ,152 s. ISBN 80-247-1211-3.
8. PLEVOVÁ, I. a kol. *Ošetrovatelství I. 2. přeprac. doplň. vyd.* Praha: Grada, 2018. ISBN 978-80-271-0888-6.
9. PLEVOVÁ, I. a kol. *Ošetrovatelství II*. Praha: Grada, 2011. 224 s. ISBN 978-80-247-3558-0.
- KOLEKTIV. *Výkladový ošetrovatelský slovník*. Praha: Grada, 2007.1.vyd. 568 s. ISBN 978-80-247-2240-5.
10. POSPÍŠILOVÁ, E., TÓTHOVÁ, V., *Vývoj vybraných ošetrovatelských postupů od nejstarších dob po současnost*. Praha: Triton, 2015. ISBN 978-80-7387-824-5.

Ošetrovatelský proces a potreby

Obsah modulu:

- Klasifikace lidských potreby, hierarchie, charakteristika
- Potreby klienta/pacienta v ošetrovatelském procesu
- Využití poznatků o potřebách lidí v práci sestry
- Potreby fyziologické (potřeba pohybu, čistoty, výživy, vyprazdňování, spánku, kyslíku, sexuální potřeba)
- Potreby jistoty a bezpečí
- Potreby sounáležitosti a lásky
- Potreby uznání a sebeúcty
- Potreby kognitivní
- Potreby estetické
- Potreby seberealizace
- Ošetrovatelský proces, vývoj, charakteristika
- Fáze ošetrovatelského procesu (zhodnocení zdravotního stavu klienta, ošetrovatelská diagnostika, plánování ošetrovatelské péče, realizace péče podle plánu, vyhodnocení výsledků péče)
- Dokumentace ošetrovatelské péče

Doporučená literatura:

1. MASTILIAKOVÁ, D., *Posuzování stavu zdraví a ošetrovatelská diagnostika*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-5376-8.
2. NANDA, International, HERDMAN, T. Heather a Shigemi KAMITSURU, ed. *Ošetrovatelské diagnózy: Definice a klasifikace 2018-2020*. Praha: Grada, 2020. ISBN 978-80-271-0710-0.
3. ŠAMÁNKOVÁ, M. a kol., *Lidské potreby ve zdraví a nemoci*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3223.
4. TÓTHOVÁ, Valérie. *Ošetrovatelský proces a jeho realizace*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-785-9.
5. PLEVOVÁ, I. a kol. *Ošetrovatelství I*. 2., přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada Publishing, 2018. ISBN 978-80-271-0888-6.
6. PLEVOVÁ, Ilona a kol. *Ošetrovatelství II*. 2., přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada Publishing, 2019. ISBN 978-80-271-0889-3.

Psychologie obecná a osobnosti

Obsah modulu:

- Biologická, sociokulturní a spirituální determinace psychiky.
- Psychické procesy a stavy.
- Psychologie osobnosti a její vývoj v procesu socializace.
- Struktura a vlastnosti osobnosti.
- Aktivačně-motivační vlastnosti osobnosti.
- Výkonové vlastnosti.
- Temperamentové vlastnosti osobnosti.
- Vztahově-postojové vlastnosti osobnosti.
- Socializace jedince, etapy, socializační činitelé.
- Sociální učení a zrání, sociální normy.
- Sociální postoje, vztahy a interakce, sociální percepce,
- Faktory zkreslující poznání osobnosti.
- Metody obecné psychologie.
- Techniky poznávání a posuzování osobnosti.
- Sebepojetí, sebereflexe sebehodnocení a autoregulace osobnosti.

Doporučená literatura:

1. NAKONEČNÝ, Milan. *Psychologie osobnosti*. Praha: Stanislav Juhaňák - Triton, 2021. ISBN 978-80-7553-886-4.
2. ČECHOVÁ, V. ROZSYPALOVÁ, M., *Obecná psychologie pro zdravotnické školy*. Brno: NCONZO, 2012. ISBN 978-80-7013-548-8.
3. KELNAROVÁ, J. MATĚJKOVÁ, E. *Psychologie 1.díl*, Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3270-1.
4. NAKONEČNÝ, M. *Obecná psychologie*. Praha: Triton, 2015. ISBN 978-80-7387-929-7
5. VÁGNEROVÁ, M. *Obecná psychologie: dílčí aspekty lidské psychiky a jejich orgánový základ*. Vydání první. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3268-1.
6. VÁGNEROVÁ, M. *Psychologie osobnosti*. Vydání 1. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1832-6
7. Plecerová, Veronika. *Obecná psychologie a psychologie osobnosti*. Projekt Inovace VOV Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Praha, 2019.

Vývojová psychologie

Obsah modulu:

- Základní pojmy a vymezení předmětu vývojové psychologie, využití psychologie v praxi.
- Prenatální období a novorozenecké období.
- Kojenecké období.
- Batolecí období.
- Předškolní věk, školní zralost.
- Školní věk, puberta.
- Období adolescence.
- Dospělost.
- Stáří.
- Neuropsychický vývoj dítěte.
- Rodina jako sociální skupina, vrstevnické skupiny.
- Životní cyklus člověka, vývojové fáze a předěly v životě člověka.
- Hra – vývoj a význam v životě dítěte.
- Vývoj kresby, pohádka.
- Frustrace a deprivace v jednotlivých obdobích.
- Poruchy učení, ADHD, poruchy řeči.

Doporučená literatura:

1. ŘÍČAN, Pavel. *Cesta životem: vývojová psychologie*. 4., doplněné vydání. Praha: Portál, 2021. ISBN 978-80-262-1783-1.
2. VÁGNEROVÁ, Marie a Lidka LISÁ. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. Vydání třetí, přepracované a doplněné. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2021. ISBN 978-80-246-4961-0.
3. HAŠKOVCOVÁ, H. *Fenomén stáří*. Praha: nakladatelství Karel Havlíček 2010. ISBN978-80-87109-19-9. PACHER, Petr. *Vývojová psychologie*. Praha: University of Applied Management, 2017. ISBN 978-80-88186-16-8.
4. LANGMEIER, J. KREJČÍŘOVÁ, D. *Vývojová psychologie II*. Praha: Grada. 2007. ISBN 80-247-1284-9.
5. VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývoj dětské kresby a její diagnostické využití*. Praha: Raabe, 2017, 220 s. ISBN 978-80-247-3133-9.
6. ZACHAROVÁ, Eva. *Základy vývojové psychologie*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2012, 97s. ISBN 978-80-247-4062-1.
7. THOROVÁ, K. *Vývojová psychologie*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0714-6.
8. Plecerová, V. a Staňurová, J. *Vývojová psychologie*. Projekt Inovace VOV Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Praha, 2019.

Komunikace ve zdravotnictví

Obsah modulu:

- Komunikace jako forma sociální interakce.
- Neverbální komunikace – proxemika, posturologie, haptika, mimika, kinezika, gestika
návuk v modelových situacích.
- Baby masáže.
- Verbální komunikace – komunikátor, komunikant, komuniké, komunikační kanál.
- Psychologický dopad komunikace na klienta, chyby v komunikaci.
- Rozhovor – obsah, fáze, druhy, kladení otázek, zaujímání a projevování postojů,
chyby.
- Bazální stimulace.
- Devalvace, evalvace.
- Naslouchání.
- Asertivita, agresivita.
- Komunikace v zátěžových situacích, prevence a řešení konfliktů.
- Komunikace s klientem různého věku a zdravotního stavu a na různých úsecích
klinické praxe, komunikace s příbuznými.
- Multikulturní komunikace.
- Komunikace s lékařem a dalšími zdravotnickými pracovníky, se studenty.
- Komunikace s institucemi, při hledání zaměstnání, osobní prezentace.

Doporučená literatura:

1. KOLOMAZNÍKOVÁ, Daniela. *Komunikační dovednosti*. Brno: Sting, spol. s r.o., 2020. ISBN 978-80-87482-89-6.
2. MIKULÁŠTÍK, M. *Komunikační dovednosti v praxi*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2339-6.
3. PLEVOVÁ, I., SLOWIK, R. *Komunikace s dětským pacientem*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2968-8.
4. POKORNÁ, A. *Efektivní komunikační techniky v ošetrovatelství*. Brno: NCO NZO, 2011. ISBN 978-80-701-3524-2.
5. POKORNÁ, A. *Komunikace se seniory*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3271-8.
6. PTÁČEK, R. BARTUNĚK, P. *Etika a komunikace v medicíně*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3976-2.
7. TOMANOVÁ, Š. KŘIVKOVÁ, J. *Komunikace s pacienty v intenzivní péči*. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-271-0156-6.
8. ZACHAROVÁ, E. *Komunikace v ošetrovatelské praxi*. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-271-0156-6.
9. Pužejová, Yvetta. *Komunikace*. Projekt Inovace VOV. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Praha, 2019.
10. TELLÉUS, Annika. *Naslouchat je umění: jak účinně a pozitivně komunikovat*. Přeložil Helena
11. STIESSOVÁ. Praha: Portál, 2022. ISBN 978-80-262-1869-2.
12. MURPHY, Kate. *Umění naslouchat: o co přicházíte a proč na tom záleží*. Přeložil Michal ČERMÁK. Praha: Dobrovský, 2022. Via. ISBN 978-80-277-0232-9.

Ochrana a podpora veřejného zdraví

Obsah modulu:

- Definice a náplň oborů: epidemiologie, hygiena, zdravotní výchova a ochrana veřejného zdraví.
- Proces šíření nákazy, infekční onemocnění – jejich charakteristika a diagnostický management.
- Nákazy – alimentární, respirační, kontaktní, přenášené krví a dalším biologickým materiálem, přenášené vektory, nozokomiální a profesionální, protiepidemická opatření.
- Veřejné zdraví a jeho ochrana, prevence infekčních a neinfekčních onemocnění, preventivní a běžný hygienický dozor, zdravotní výchova veřejnosti, legislativa.
- Faktory životního a pracovního prostředí ovlivňující zdraví populace.
- Veřejné zdravotnictví – systém zdravotní péče, jeho zásady, soustava zdravotnických zařízení, organizace léčebně preventivní péče, financování zdravotní péče, řízení zdravotnictví, pracovníci ve zdravotnictví.
- Zásady péče o zdraví v rámci zdravotní politiky v ČR a ve vybraných zemích, zvláště EU.
- Zdravotní politika SZO a její realizace.
- Studium zdravotního stavu obyvatelstva – metody, statistika, základní statistické ukazatele, mezinárodní klasifikace nemocí.

Doporučená literatura:

1. ČELEDŮVA, L.HOLČÍK,J. *Nové kapitoly ze sociálního lékařství a veřejného zdravotnictví*. 1.vyd. Praha: Karolinum, 2018, ISBN 9788024638096.
2. DRNKOVÁ, B. *Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena: pro zdravotnické obory*. 1. vyd. Praha: Grada, 2019. ISBN 978-80-271-0693-6.
3. GOPFERTOVÁ, D. PAZDIORA, P. a kol. *100 infekcí (epidemiologie pro praxi)*. Praha: Triton, 2015, ISBN 978-80-7387-846-7.
4. HAMPLOVÁ, L. *Veřejné zdravotnictví a výchova ke zdraví*. Praha: Grada,2019. ISBN: 978-80-271-0568-7,132 s.
5. KOLÁŘ,J. *Nové kapitoly ze sociálního lékařství a veřejného zdravotnictví*. 1.vyd. Praha: Karolinum, 2018, ISBN 9788024638096
6. MULLEROVÁ, D. *Hygiena, preventivní lékařství a veřejné zdravotnictví*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2510-2.
7. SCHINDLER, J. *Mikrobiologie pro studenty zdravotnických oborů*. Praha: Grada, 2. přepracované vydání, 2014. ISBN 978-80-247-4771-2.

Zdravotní gramotnost

Obsah modulu:

Význam a perspektiva výchovy ke zdraví.

Zdraví a jeho determinanty:

- definice zdraví;
- determinanty a faktory zdraví jedince a populace;
- základní údaje o SZO, její program;
- zdravotní stav obyvatelstva ČR;
- potřeba nové strategie péče o zdraví;
- Národní program podpory zdraví a jeho analýza;
- program „Zdraví pro všechny v 21. století“;
- charakteristika regionu z hlediska zdravotního stavu obyvatelstva;
- regionální a dílčí programy podpory zdraví, jejich cíle a priority.

Holistické pojetí zdraví.

- Zdravý způsob života.
- Individuální a společenské podmínky zdravého způsobu života, odpovědnost za vlastní zdraví, oblasti zdravého způsobu života v jednotlivých věkových obdobích, výchova ke zdravému způsobu života, péče o osoby se specifickými potřebami.
- Výchova ke zdravému způsobu života, vliv médií a reklamy.
- Metody výchovy ke zdraví a jejich využití.
- Zásady výchovy ke zdraví.
- Formy a prostředky výchovy ke zdraví.
- Sledování efektivity výchovy ke zdraví.
- Sociální marketing, Peer výchova
- Oblasti zdravého způsobu života- rizikové faktory, závislosti, problematika stresu, agrese, problematika zneužívání.

Doporučená literatura:

1. HAMPLOVÁ, Lidmila. *Veřejné zdravotnictví a výchova ke zdraví: pro zdravotnické obory*. Praha: Grada Publishing, 2019. Sestra (Grada). ISBN 978-80-271-0568-7.
2. ČELEDOVÁ, L., ČEVELA, R., *Výchova ke zdraví*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3213-8.
3. JANDOVÁ, D. *Základy balneologie*. 1.vyd.Brno:Národní centrum ošetrovatelství, 2014, 45 s., ISBN 978-80-7013-573-0
4. JANOVSÁ, K. et al. *Zdravotní gramotnost dětí, mladých dospělých, dospělých, seniorů*. 1. vydání. Praha: Národní síť podpory zdraví, 2016. 4 svazky (14; 18; 18; 18 stran). ISBN 978-80-270-1271-8.
5. MARKOVÁ, M., *Determinanty zdraví*. Brno: NCONZO, 2012. ISBN 978-80-7013-545-7.
6. TOMBAK, M., *Cesta ke zdraví*. Vendryně: Nakladatelství Beskydy, 2013. ISBN 978-80-87431-20-7.

Mikrobiologie a imunologie

Obsah modulu:

- definice a náplň oborů: mikrobiologie (bakteriologie, virologie, parazitologie), imunologie
- mikroorganismy – jejich klasifikace a základní charakteristika
- odběr biologického materiálu, kultivace, antimikrobiální terapie
- imunita, imunitní systém, očkování, poruchy imunity
- imunoterapie
- instruktáž odběru biologického materiálu
- interpretace bakteriologických nálezů
- identifikace parazitů

Doporučená literatura:

1. DRNKOVÁ, Barbora. Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena: pro zdravotnické obory. 1. vyd. Praha: Grada, 2019. ISBN 978-80-271-0693-6.
2. HAMPLOVÁ, Lidmila. *Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie, hygiena pro bakalářské studium a všechny typy zdravotnických škol*. 3., aktualizované vydání. Praha: Stanislav Juhaňák - Triton, 2022. ISBN 978-80-7684-122-2.
3. GOPFERTO VÁ, D. PAZDIORA, P., a kol., *100 infekcí (epidemiologie pro praxi)*. Praha: Triton, 2015, ISBN 978-80-7387-846-7.
4. KOLÁŘOVÁ, Libuše. *Obecná a klinická mikrobiologie*. Praha: Galén, [2020]. ISBN 978-80-7492-477-4.
5. SMETANA, Jan. *Epidemiologie, mikrobiologie a imunologie pro zdravotnické záchranáře: učební text pro vysokoškolskou výuku*. [Hradec Králové]: Univerzita obrany, 2018. ISBN 978-80-7582-150-8.
6. SCHINDLER, J. *Mikrobiologie pro studenty zdravotnických oborů*. Praha: Grada, 2. přepracované vydání, 2014. ISBN 978-80-247-4771-2.

Odborná latinská terminologie

Obsah modulu:

- Latinská abeceda, délka slabik, přízvuk
- Výslovnost
- Tvarosloví
- Substantiva I.-V deklinace
- Slovesa I.-IV. konjugace, sloveso esse
- Adjektiva I., II., III. deklinace, participia přítentiu
- Číslovky základní 1 – 100, řadové 1 – 20, číslovky podílné a násobné
- Substantiva řeckého původu
- Latinské a řecké přefixy a sufixy, slova složená
- Práce s odborným textem, lékařským slovníkem a jinými jazykovými příručkami
- Receptura, diagnóza
- Návčik aktivního užívání latinské terminologie v odborné komunikaci s důrazem na terminologii

Doporučená literatura:

1. ARGAYOVÁ, Ivana, Rebeka RALBOVSKÁ a Roman ZAZULA. *Základy lékařské terminologie: pro nelékařské zdravotnické obory*. Praha: Grada Publishing, [2020]. ISBN 978-80-271-1716-1.
2. SEINEROVÁ, V. *Úvod do latinské terminologie*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2011. ISBN 80-739-5388-9.
3. VOKURKA, M. *Praktický slovník medicíny* Maxdorf publishing. 2015 ISBN 978-80-7345-464-7
4. KALIVODA, Jan. *Verba docent, exempla trahunt: učebnice latiny pro samostatné studium: na základě latinských citátů, živých slov a rčení*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1978-1.
5. NEČAS, Pavel, Eva SCHÁNĚLOVÁ a Klára ČEBIŠOVÁ. *Latinská lékařská terminologie*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3414-2.

Informační a statistika ve zdravotnictví

I. Informatika

- Význam informačních a komunikačních technologií v současné společnosti, ve zdravotnictví a ošetrovatelské praxi
- Využití počítačů ve zdravotnickém systému, ochrana a zabezpečení dat

II. Výpočetní technika

Komunikace s PC:

- operační systém
- ovládání moderních periferních zařízení

Aplikace software se zaměřením na formální stránku absolventské práce:

- textové editory
- tabulkové procesory
- prezentační programy
- grafické programy
- multimedia
- počítačové sítě
- architektura, typy, uživatelské ovládání

Zdravotnické informační systémy v návaznosti na praxi ve zdravotnických zařízeních:

- nemocniční informační systém (terminál, centrální evidence, fronty, složky)
- informační systémy odborných ambulancí
- informační systémy praktických lékařů
- všeobecné datové a informační systémy, překlady z cizích jazyků
- internet – vyhledávání – překlady
- zdravotnické a medicínské informační systémy

III. Statistika

- význam statistiky – příklady statistických šetření ve zdravotnictví,
- základní pojmy statistiky (znak, statistický soubor, výběrové metody, charakteristiky úrovně, charakteristiky variability)
- užití statistických funkcí tabulkových kalkulátorů popř. statistického software

Doporučená literatura

1. KRÁL, M. *Power Point 2013 snadno a rychle*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4728-6.
2. KRÁL, M. *Word 2013 snadno a rychle*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4727-9.
3. NAVARRŮ, M. *Excel 2016*. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-271-0193-1.
4. PECINOVSKÝ, J., PECINOVSKÝ, R. *Office 2016: průvodce uživatele*. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-247-5691-2.